

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbata.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru strelnătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 47.

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 20.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

Nr. 4552 Scol.

CONCURS.

Cu începutul anului școlariu 1890/91 sunt de a se conferi din fondurile archidieceșane 15 stipendii (4 din fundațiunea Moga, 11 din fundațiunea Francisc-Iosefină) pentru elevii din despărțământul pedagogic al seminarului archidieceșan de aici, câte câte de 60 fl.; apoi din fondul seminarial (fundațiunea Ecaterina Raț) un stipendiu de 30 fl. pentru un elev sêrac dela institutul seminarial archidieceșan pedagogico-teologic de aici.

Concurenții au să și prezenteze suplicele la consistoriul archidieceșan inclusiv până la 15 August a. c. i. vechiu, instruite cu documentele urmatore:

a) atestat dela oficiul parochial din comuna, la care aparțin, despre aceea, că sunt români greco-orientali.

b) testimoniu școlastic despre progresul făcut în studii în anul din urmă.

c) atestat dela primăria comunală despre pozițiunea socială a părinților, și despre starea lor materială, și

d) eventual alte atestate recomandătoare.

Sibiu, din ședința senatului școlar, ținută la 12 Iuliu, 1890.

Consistoriul archidieceșan.

Sibiu, 23 Iuliu.

Augusta casă domnitore a avut la 31 a curenței și de sêrbătore, și zilele de sêrbătore ale casei habsburgice sunt zile de sêrbătore pentru deci de milioane de locuitori ai mării monarchii, guvernată de blândul sceptru al gloriosului nostru domnitor Francisc Iosif I. Decând cu catastrofa dela Maierling, nu a depus haina de doliu și în inima ei cea nobilă nu o va depune în veci.

Regela nostru, decând a pus în cripta capușilor din Viena pe unicul seu fiu, carele era chemat să ia în mostenire aceea, ce părinții și moșii cu drag i ar fi lăsat, a avut zile grele, și regina cu inimă de mamă a căutat să aline durerile soțului, fără ca în zilele acele grele să fie în stare a înăduși durerea de mamă pentru pierderea fiului.

Era o politică tradițională a casei habsburgice exprimată în cuvintele „*Bella gerant alii, tu felix Austria nube*”, și dela această politică de astădată s'a făcut abateră. Nu s'a căutat după tron, care încă pôte fi spinos, nu după coronă, care pôte apăsa

greu pe un cap nobil, nu s'a căutat nimica, decât o inimă candidă, un suflet nobil, și un bărbat demn de fiica cea mai tineră, de odrasla cea mai scumpă a casei de Habsburg.

Și tocmai căci politica la acésia casătorie nu a jucat nici un rol, tocmai că a fost lăsată archiduceșca Valeria ca ea să-și alegă după bun placul ei consôrtele vieții, tocmai de aceea sêrbătorile dela Ischl încă au avut un caracter mai mult familiar. Membrii înaltei case domnitore s'au prezentat în corpore, ca să fie de față la binecuvântarea ce o dă capul incoronat fiicei sale, în viața cea nouă ce și o alege din liberă voie, dignitarii străini, curțile dinastiilor celorlalte au trebuit se lipsescă, și lipsind aceste au lipsit pompa din afară, și ea a fost înlocuită prin simțemintele de alipire cătră casa habsburgică ale tuturor popórelor.

Rar este o dinastie în Europa cea bătrână, care se pótă să se rađime cu atâta siguranță pe credința popórelor ca dinastia noastră.

În zile de grea cercare, ne aflăm cu toții în jurul tronului, în zile de veselie toți dăm laudă lui D-șeu, că a învrednicit pe bunul nostru monarch de zile senine și plăcute în viață.

Fôrte grave cuvinte, a exprimat Majestatea Sa la actul cununiei și aceste cuvinte ne inspiră un feliu de îngrijiri serioșe, cu deosebire nôue românilor, căci dela înălțimea tronului mai avem multe, fôrte multe de așteptat: „Acésia e cea din urmă bucurie a mea”, sunt gravele cuvinte ce urmă inima sdrobotită a tatălui, ce și-a pierdut rađimul bătrânețelor, ce a pierdut cea mai scumpă flóre din buchetul ce-l dăruise lumii și popórelor din marea monarchie.

Dorim din inimă, ca Majestatea Sa să aibă încă nenumerate zile de bucurie. Dorim ca firul vieții să i se lungescă de cătră prevedința divină până ce ne va vedé pe noi, pe popórele monarchiei, pe toți fericiți, pe toți mulțamiți, pe toți dând laudă lui D-șeu, că am trăit în zilele unui monarch, care a făcut atâta bine vécului, în care a trăit, încât acel bine va deveni ca o poveste legendară spusă de părinți la copii, și de copii la nepoți, până ce va trăi suflera de om pe acest pământ.

Biserica noastră și-a făcut și ea datorința la rëndul ei, și nu ca din obicei, ci din adeverate simțeminte ce le tresește pentru augusta casă domnitore. Noi nu avem tunuri, și astfel nici nu putem serbă cu mare pompă zilele de veselie a le casei domnitore, dar le serbăm în linisce, cu inimile sus cătră ceriu, cu consciința curată, că suntem cei mai credincioși fii ai casei habsburgice. Așa am serbat

noi ziua de 31 Iuliu, așa vom serbă totdeauna, de câte ori casa domnitore va avé zile de bucurie.

„*Memor esse sollet, populus romanus*”, și ca descendenți ai celui mare popor, suntem în deplină cunoscință de bunătățile, de cari am fost părtași sub domnia blândului nostru monarch, scim aprețiă progresul cultural economic și național, și tôte aceste sunt rezultatele unei domniri drepte și umane a le bunului monarch, căruia noi îi dorim ca D-șeu să-i lungescă firul vieții, să aibă multe zile vesle și senine, și să cârmuescă popórele tot cu atâta simț de dreptate, cum dela D-șeu i-a fost rënduit să o facă până acuma.

Despre legitimitatea cametei.

Cameta se numia la greci *ροχος* fruct, sau parte, ér la romani usura, usagi. Se pôte conchide din aceste nume, că cei vechi a simțit-o fără să-și pótă dá bine sémă de puterea productivă a capitalului. Cu tôte legitimitatea arênđilor, chiriiilor etc. a contestat legitimitatea împrumutului cu cametă și l'a considerat de o faptă rea din partea împrumutătorului. Acésia opiniune introdusă de biserica catolică, apoi părăsită de ea în timpul din urmă, subsistă încă în lume și chiar în timpul de față.

„Împrumutătorul — ăcea anticitate — n'are dreptul de a luă cametă, fiind-că banul, care-l împrumută este steril din natura sa și nu produce nimic, etc.”

Să observăm, că nici odată nu s'a contestat legitimitatea chiriei primite pentru folosirea unei bijuterii, unui diamant, unei mobile, cari în realitate nu produc absolut nimic. Este un nesimțitoriu, risipitoriu sau van acela, care plătesce acésia chirie, dar nici odată nu s'a đis, că acela care o primesce comite o ilegalitate, și mai cu sémă nici când nu s'a pretins a se ficsă preșul, cu care să se închirieze un obiect ce l posedă cineva.

Ceea ce s'a đis despre natura capitalului și despre monetă ajunge spre a dovedí erorea celor vechi în cauza cametelor. În faptă, atunci când un împrumut s'a făcut sub formă de bani, nu sunt banii moneta ce a servit ca obiect, ci un capital, o valóre accesibilă de a se transformă în vre-un obiect material, ce-l va judecă de convenabil împrumutul ca instrument de muncă, pământ etc.

În tot cazul nici odată un capital împrumutat n'a rămas destinat a rămăné sub forma efectiv sterilă de număr.

După opiniunea împrumutătorului, care voesce a și conservă averea și în interesul societății, acest

FOIȚA.

Oglinda plugarilor

după
Fritz Mòhrlin
prelucrată de
I. C.
XVII.

Spicuitori.

(Urmare.)

Am ajuns până întră atâta, și ăce Calistrat să fiu pirat și din partea vecinului meu la antestia comunală, și să fiu pedepsit pentru dreptul meu, atunci nici eu nu-s de lemn, mi știu și eu căută dreptul, dóră nu e judele cel mai mare, mai sunt ei și alții, și plin de mânie în ziua următoare și ia tôte scrisorile și contractele ce le are în lață și plécă la oraș. căci unii dintre prietini l'au incurgiat în propusul lui, ba unul, care a avut un proces și l'a câștigat, i-a spus tôte potecele, pe cari să umble ca să nu pèrdă procesul.

Ajuns în oraș să duce sfóră la un advocat, în tinda advocatului așteptau o mulțime de ómeni, și Calistrat avú timp să se cugete la pricina lui cu

Leonte până îi veni rëndul. În un târđiu l'chemă advocatul și pe el în casă, spunându-i Calistrat din fir în pèr necasul; face advocatul nesce însemnări pe un petec de hârtie, apoi l' întrebă, că are parale ca să se pótă judecă până la sfêrșit. Calistrat ăce: d'apoi știu eu bine, că nu va dură atâta procesul, și știu și aceea, că nu va costă un corn de țeră; advocatul încă se ia după el și ăce, că mult nu va costa, căci el nu are nărav se tragă pelea de pe ómeni, cum fac alți advocați, și după-ce a golit șerpariul pe masa advocatului, plécă acasă cu mângăerea, că va câștigă procesul.

Lucrul nu se potolesce așa ușor, precum și inchipuise Calistrat, căci Leonte încă nu s'a lăsat de rușine, el încăși a luat un advocat și încă unul mai cercetat ce a lue Calistrat, și acum s'a început procesul cum se cade. Tôte contractele, tôte scrisorile date advocatului au fost rêsfoite și nu se afla nimica sigur, cu privire la cărarea cu pricina, ba a mai chemat încă o mulțime de martori, cari în loc de a limpedi lucrul, ei tare l' incurcară, și lucrul care i s'a părut la început lui Calistrat așa de simplu, acum așa e de incurcat, de nu știu de unde să se va descure. Bietul Calistrat avú deun când a călcă drumul până la advocat, ca să i dea înștiuniri. Când ómenii lucrau din rêsputeri la fên sau secerau, el pleca la oraș unde aștepta mai ziua întrégă prin birturi, sau în curtea advocatului până

ce avú acesta poită de al ascultă, căci ce îl intereseză pe un advocat fênul sau seceratul plugariului. El chémă pe Calistrat la termin, dacă se întâmplă de lipsesce vre-un martor sau advocat, atunci nu pôte isprăvi nimic, și a călcăt drumul acela lung perđendu și ziua întrégă înzădar.

Ăcea o vèd eu destul de bine, și ăce Calistrat în sine, că domnii nu stau de lucrul meu, căci așa ceva se pôte isprăvi în o jumătate de đii, dóră trebuie să vèdă fie-care că eu am drept, și cheltuelile, vai ce cheltueli! numai acele știu bine că le va plăti Leonte, care perde procesul.

În fine au fost amândoi chemați la o pertractare înaintea judecătorilor și să-i fi vèđut cum se uitau unul la altul, ca câinii, de ăce și domnii de ei.

Amândoi advocații începură a se certă, pot ăce, acum aveam unul drept, acum celalalt, nu sciai ce se alegi din gura lor, ba la urmă așa a incurcat lucrul, de nu scia nime, că cine are drept. Mai tare ca toți se necăjiră bieții ómeni cu pricina, căci acestia vèđură, că advocații, cari erau mai nainte să se iee de pèr, acum merg amândoi povestind în un birte, unde se omenesc cu bere, de pe spatele țerănilor.

Acestia încă sunt nisce câni, muscă numai pe alții, ér ei între ei nu se muscă nici odată, ăce Leonte, ei ne iau mai mult în ris, decât să gate-

capital, acest instrument de muncă trebuie să producă totdeauna, fiind-că el este în realitate o forță productivă.

Darea plătită proprietarului pentru folosirea unui capital este tot așa de legitimă într-un cas ca și în celalalt; dacă este permis a primi arândă pentru un pământ, este drept de a primi interesele sumei prin mijlocul căreia acest pământ a fost cumpărat, sau cu prețul căruia vechiul proprietar a transmis acest pământ proprietarului actual.

Fapt e, că fie-care știe ce rol important joci capitalele în producție, se ved în toate zilele sume — împrumutate chiar cu interese mari — servind de basă la mari profituri, la crearea de bogății considerabile. Cu toate acestea nu s'a părăsit încă o locuțiune vicioasă martoră erorii celor vechi în materia de împrumut și pecând ar fi trebuit să se știe „interese după capitale“ se știe încă „camătă după bani“.

Cei noi, cari au contestat legitimitatea împrumutelor cu interese, au invocat alte considerații: „Bogățiile create în urma unui împrumut — au dis ei — sunt fapte ale muncii celui ce a împrumutat; capitalul, care nu este decât o uneltă, n'ar avea nici un drept, căci împrumutătorul n'a făcut nimic.

Este adevărat, că produsele obținute prin întrebuințarea unui capital împrumutat sunt opera directă a muncii a celui ce împrumută; dar această muncă ar fi fost mai puțin roditoare, dacă nu ar fi fost ajutată de capital. Capitalul și a avut partea sa în producție; el are dreptul a participa la product, căci el reprezintă un conlucrător viu, o muncă a omului. Nu e acesta un serviciu real, și încă unul dintre cele mai eminente de a fi cruțat și conservat acest capital, care își va da concursul sau muncii, ce o face să dea rode?

Proprietariul acestei valori putea să o îngrope, putea să o distrugă de bună voie, sau să o consume în scurtă vreme; el însă n'a făcut acesta.

Că acest adevăr a fost necunoscut în anticitate, se poate înțelege, pentru-că munca era sclavă, și că proprietatea era în realitate o hoție — și se poate înțelege, căci micul cultivator de prin împregiurul Romei s'erăcit prin resbele și despoiat tâlhăresce de câmpul său prin patricianul, pe care resboiul îl îmbogățise, redus la sclavagiu prin acela, care avusese beneficiul ostenelelor sale militare, trebuia natural să considere camătă ca puțin legitimă. Patricianul risipitoriu, care și consumase averea și care se crezuse desonorat, lucrând, trebuia să privească cu ochi răi aceea de a i-se reclama camete și chiar capitalul. În timpul nostru, unde împrumutul are mai totdeauna de scop o întrebuințare productivă, opiniunea s'a modificat, poporele, la cari munca este mai liberă, sunt deasemenea acelea, care plătesc mai liberal chiria capitalelor, și cu cât se va înainta în civilizațiune și libertate, cu atât cametele, care sunt salariul unei munci morale, vor fi mai respectate.

Pentru ca creditul să fie grătit ar trebui, ca formarea, acumularea, conservarea capitalelor să nu coste nici o osteneală, ceea ce din nefericire nu este și nu poate fi. Trebuie a munci pentru a forma un capital, trebuie să ne lipsim de multe la folosirea lui pentru a-l mări și pentru a-l conserva. Dacă toate străduințele necesare n'ar mai fi retribuite, ele ar încetă îndată de a mai produce. A suprima dacă ar fi posibil favorul acordat în interesul tuturor la acumularea și conservarea capitalurilor, acesta ar fi a sparge marele resort al producției, cel mai puternic motor al societăților moderne, principiul chiar al proprietății pe care se bazează întreg edi-

procesul, să facă o pace între noi, și Calistrat încă dice, că acestia nu au altceva decât să ne despoeie de parale, și apoi la urmă să ridă de prostia noastră. De altă dată eși o comisiune la fața locului, o trăsura cu doi cai ca doișmei și încărcată de domni să oprî inaintea cancelariei comunele, erau acei doi advocați, un jude cercual și încă 2 oficianți dela judecătoria, cugetai că au de luccu cu o moșie intrégă, și nu cu fléc de potec, cum este cărarușă acésta, domni se uitau și măsurau cu deamănuntul cărarușă acésta, pare că nu au mai văduț, decând sunt așa o cărarușă, apoi luară despre aceste toate un protocol sdravên. Judele însă un om de omenie, precum se vede, ne dădură drumuldicând: că este o prostie nemai pomenită din partea noastră să ne certăm noi pentru un fléc de pământ cum e cărarușă acésta, ba se mai ajungem cu certa până la advocați și să ne mănăncăm banii cu ei. Amândoi țerani au trebuit să dea tot dreptul, și judecătoria intrébă acum pe Leonte, că ce ar fi cerut el pre petecuțul acela din grădină, care este totă cauza de i se calcă holda lui Calistrat în picior, d'apoi cam o sută bună, dișe el. Și acum se urcă speșele procesuale la două sute bune. Voi a-ți face mai bine, dacă v'ați împacă barem acum să nu vi se urce speșele mai și sus.

(Va urmă).

ficiul social. Este adevărat că doctrina creditului gratuit este atât de inaplicabilă în practică încât ar fi fără de nici un folos de a se mai oprî cineva la ea mai mult.

După I. G. C. Seneuil.

V. G. Ciunget.

Corul metropolitan din Iași în Sibiu*)

Încă prin luna lui Iuliu jurnalele noastre române din loc ne au adus îmbucurătoare știri, că corul metropolitan din Iași, sub conducerea dlui profesor dela conservatoriu Gavriil Musicescu, în excursiunea sa, ce o va întreprinde prin Transilvania și Ungaria, va concerta și în orașul nostru.

Toți așteptam cu nerăbdare ziua, în care faima acésta să se adevărească. Bunul nume, de care se bucură corul metropolitan din Iași în regatul vecin, interesul și rezultatul ce izvorește din cunoștința reciprocă a instituțiilor noastre culturale românești, precum și a singuraticilor iubitori de progres; bucuria de a auzi ceva nobil și frumos pe terenul muzicii clasice, românești și populare: toate acestea motivau pe deplin nerăbdarea publicului nostru.

În fine eată ziua, în care se ne fie dat a ne vedea dorința împlinită.

a) Concertul I

a avut loc în 19/31 Iuliu în teatrul orașenesc.

Având numărul românilor sibieni în vedere, dintre care partea cea mai mare este dusă pe la băi sau pe la țară, teatrul a fost bine cercetat, deși pelângă toate calamitățile sezonului mort, ar fi putut fi mai îndesuit.

La ridicarea cortinei corul — 15 copii și 19 bărbați, cu totul dar 34 cântăreți — în frunte cu simpaticul sen dirigent a fost salutat cu vii aplause, și după cântarea unei strofe din imnul popular austriac — era chiar ziua de nuntă a A. S. I. Maria Valeria — a urmat programul.

Esecutarea părții I a programului, constatătoare din trei piese clasice: 1; „Cognovi, Domine“ de Orlando di Lasso, 2; „Verdi prati“, arie din „Alcina“ de Haendel-Musicescu, 3; „Aria di chiesa“ de Stradella-Musicescu, 4; Finalul III din opera „Mufa di Portici“ de Auber, ne-a dovedit pe deplin zelul, interesul și neobosita muncă a dirigentului, care știe ține în capela sa o disciplină strictă și o însuflețese și o împintenește la un studiu frumos dar totdeauna serios și greu.

Cu deosebire trebuie să recunoștem dlui Musicescu talentul cu care știe tractă pe copii cântăreți, și îndelunga sa răbdare, căci piese precum sunt cele amintite și mai cu sémă Nr. 1. pretind cântăreți bine instruiți.

Publicul a ascultat cu mult interes esecutarea părții I, și fie-care număr a fost aplaudat.

Partea II și III a conținut afară de două compozițiuni originale și anume: „Copii ai patriei iubite“ imn de G. Musicescu și „Serenadă“, cor de bărbați de T. Flondor încă 6 cântece populare românești armonizate de G. Musicescu.

Imnul dlui Musicescu cântat cu multă dragoste de corul său a secerat vii aplause, ér „Serenada“ de Flondor, o compozițiune bine acomodată cuvintelor de Eminescu, în care corul bărbătesc a eselat prin o esecutare foarte delicată, a trebuit să se repeteze.

Încâtva a pătimit serenada acésta prin tonurile cele înalte ale tenorilor primi, cari nu mai sunau a voci bărbătesci. Pentru acésta mică neplăcere ne-a despăgubit dl Dimitriu, care posedă o voce foarte simpatică, prin esecutarea frumoasă a solului de bariton, care a fost acompaniat pe harmoniu de dl dirigent, érá nu de corul mut, precum este în original scris.

Coruri mute sunt în adevăr puțin motivate și nebucuros ne întâlnim cu ele. Bine a făcut dar dl Musicescu, că și-a permis acésta schimbare. De se învoesce compositorul cu asta, este altă cestiune.

Celelalte numere ale programului au constat, după cum am mai amintit, din 6 cântece populare, pentru cari îi suntem dlui Musicescu cu deosebire mulțamitori.

Acum era corul în elementul său, și cu deosebire vocile de copii sunau dulce, duios și vioiu, după caracterul singuratecelor cântări. Toate 6 numere au fost foarte bine esecutate — afară de unele defecte, de cari voiu vorbi mai la urmă — și au stîrnit în public aplause bine meritate, astfel, că unele, precum „Nevasta care iubesc“, „Stăncuța“ și „Zis' a badea“ la stăruința publicului au trebuit să fie repetate.

b) Corul metropolitan în biserică.

Vineri în 20 Iuliu (1 August), în ziua de Sf. Ilie, Esceleuția Sa, Inalt Présfințitul Părinte arhiepiscop

*) Din cauza serbătorii de Vineri, numai astăzi putem publica acésta recenziune.

și metropolit Miron Romanul a celebrat în biserică din suburbiul Iosefin sf. liturgie, în decursul căreia s'a hirotonit un diacon în presbiter și un hipodiacon în diacon.

Cântările liturgiei le-a esecutat de astădată corul metropolitan din Iași.

Incepând sf. slujbă mai de timpuriu ca de obicei, regret prea mult, că n'am avut parte a auzi cântările dela început ci numai dela „Sfinte Dumneșeule“ încolo.

Dacă toate cântările liturgiei sunt compozițiuni ale dlui Musicescu, nu știu. Amintesc dintre ele „Sfinte Dumneșeule“, „Cheruvicul“, „Preține te lăudăm“ și „Inoestete noule Ierusalime“ — acésta din urmă cântată în locul pricesnei — cari cu deosebire mi-au plăcut. Nici decum nu me pot însă învoi cu cântările recitate în cor — mod rusesc — cari nu pot dispune pe ascultătorii evlavie, și este păcat că acestea au fost aplicate la nisce texturi așa frumoșe precum sunt „Văzut am lumina“, „Să se umple gurile noastre“ etc cari mai mult decât alte texturi ale liturgiei sunt bogate în idei și acomodade pentru compozițiune.

Din inimă am compătimit corul că a avut nefericirea a conlucra cu diaconi — diaconul și proto-diaconul locali sunt duși în ferii — cari cu o stăruință uimitoare recitau în tonuri așa de false, încât pozițiunea corului nu era de invidiat.

Eu unul, care din nefericire cunosc ce însemnéză acésta greutate, întreb: Nu este cu puțință ca astfel de lucruri neplăcute, atât pentru cor, cât și pentru respectivii diaconi precum și pentru întregul public din biserică, să se ocoléscă? O vindecare a acestui rău ar fi mult de dorit.

Afară de acest inconvenient, publicul cu adevărată mulțamire sufletescă a părăsit locașul sfânt, și îi suntem dlui Musicescu recunoscători, că ne a dat ocaziune a i auzi corul și în cântările bisericesti, în cari, cu deosebire, ne au impresionat dulcile și fragedele voci ale copiilor.

c) Concertul al II-lea

s-a dat Sâmbătă 21 Iuliu st. v. în sala dela Musikverein, la care — durere — partea cea mai mare a publicului român a lipsit.

Este adevărat că prin jurnale nu s'a anunțat concertul, dar prin placate și prin trimiterea programelor prin case s'a anunțat destul de timpuriu.

Deși o sală goală nu animează pe cântăreți, corul metropolitan nu a lăsat să fie descurajat prin absența atâtor iubitori și spriginitori de arte, ci a cântat cu mai multă însuflețire ca în primul concert, ajutați fiind totdeauna și de un program mai acomodată și de buna acustică a salei dela Musikverein.

În general diș, prestațiunea sărei a două a fost mai presus de cât de primaora.

Afară de „Adio“ de Schubert-Musicescu — mie necunoscut — și de Finalul I din opera „Atila“ de Verdi, toate piesele au fost românești, în mare parte cântece populare armonizate de G. Musicescu.

În finalul din „Atilla“ am avut ocaziunea a auzi pe dl Petrovici, care dispune de o bună voce de bariton, pe care o stăpânesce bine.

Dar cine mai cântă astăzi astfel de muzică în concert, care, lipsită de aparatul scenic și de jocul dramatic, prin singura sa valoare musicală, după cerințele timpului modern, nu se poate susține, mai cu sémă când din nefericire acompaniarea pentru orchestră e provăduță cu un harmoniu, al cărui sunet ne amintescé flașinetul?

Din piesele românești trei au fost cântate și în concertul prim, și și de astădată au trebuit se fie repetate.

În urmă — afară de program — s'a mai cântat „Destéptate române“ care înse diferă încâtva cu cel cunoscut la noi în Transilvania atât în melodie cât și în text.

Cu acésta mia-și fi împlinit datorința de raport, și a-și putea încheia. Astfel de recenziuni pe mine însă nu mă mulțamesc, și dacă — excepțional — am luat asupra-mi a scrie despre concertele corului din Iași, voiesc să-mi dezvolt vederile mele cu atât mai mult, cu cât stau față cu o instituțiune de însemnătate corului metropolitan din Iași, care atât prin locul ce-l ocupă el în viața musicală din România, cât și prin favorabila împregiurare, că este sprijinit de stat cu o frumoasă subvențiune, mai cu sémă însă pentru că în fruntea sa are pe un music consumat serios și străduitoriu, care nu se mulțamesc numai cu împlinirea datorinței sale ca dirigent al unui cor bisericesc, ci și a pus de țintă propagarea muzicii la poporul nostru, stând față — diș — de un astfel de factor — în tot cazul de însemnătate, vre-o câteva cuvinte serioșe, fie acelea chiar critisătore, nu pot fi fără numai de folos.

Maniera de a tracta la noi tot ce este de felul acesta cu o superficialitate neiertată a devenit manie.

Tot ce se face la noi, este strălucit, gigantic, sublim! Din referadele jurnalelor noastre judecând

— afară când vorbește patima — noi Românii ar trebui să fim un popor ajuns la zenitul culturii.

Am ajuns așa departe de vedem anunțate prin jurnale „Concert“ în Gușterița, „Producțiune dramatică“ în Șelimer, și nu lipsește altceva decât un „bal“ în Trainei.

Pe cât sunt aceste titluri de pretenție-e, pe atât referadele despre acele încercări sunt bombastice în laude, încât îți vine a crede că întreg parnasul a luat cuartir la noi.

Amintesc aceste aici ca să se știe, că eu față cu corul metropolitan din Iași nu mersur cu măsură, cu care de obicei măsură raportorii nostri.

Și acum, trecând preste acestea, ăta părerea mea: Față de lucruri seriose să recere ărași serioșitate.

1. Vocile nu stau în nici o proporțiune una cu alta. Bărbații cu voci tari sunt în majoritate față cu copii, cari dispun numai de voci slabe.

Fiind tot ce s'a cântat scris pentru trebuia înalt ăr nu pentru voci de copii, sopranistii trebuiau să cânte tot în registrul vocii din cap. Pe cât sună o astfel de voce în acest registru de dulce pe atât este ea și de debilă.

Astfel trebuie dar întocmit corul: mai mulți copii și mai puțini bărbați!

Din cauza neproporțiunii acesteia tot ce se cântă în mf. f. ff. sună colțuros și neegal, și numai p. și cu deosebire pp. satisfăceau pe deplin. În celelalte grade dinamice ascultătorul simțea milă de copii, a căror voci se luptau zadarnic contra valurilor cutropitoare ale vocilor bărbătesci.

2. Miscarea timpilor a fost, mai cu seamă în partea I a concertului prim, prea trăgănată, ceea ce slăbește mult efectul, și de regulă este în detrimentul piesei executate. Mult a stricat această trăgănanare și la „Desteaptă-te Române.“

3. Corul dispune de doi basisti foarte profunzi. Astfel de voci sunt într'un cor neprețuite, și fac un efect uimitor în întrebunțate cu economie ca ori ce lucru de efect. A cânta însă mai tot într'una basul obligat duplicat cu octava de jos devine chiar neplăcut. Scopul — efectul — de sigur nu se ajunge.

4. Pentru ce acompaniarea pe harmoniu la cântări, cari sunt de a se executa a capella?

Fie dl Musicescu încredințat că prin acompaniarea acăsta a pierdut cântările foarte mult din farmecul lor, și că toate piesele, ba chiar și pasagele unde corul a cântat fără de acompaniare au fost mult mai trumose executate, și au și mulțămît pe ascultători mai mult.

Dacă dl Musicescu, în loc se acompanieze unde nu este de acompaniat, ar bate mai viu și mai energetic tactul, corul, răpit de dirigent, ar pune mai multă viață în cântare și nu s'ar putea întâmpla ca diferitele voci se umble de capul lor.

Intru'n cor numai o voință este ertat se domnescă, și aceea este a dirigentului.

Atât despre executare.

Înainte de a fini, mă vîd silit a mai atinge încă ceva de mare însemnătate cu privire la alegerea pieselor.

De ce atâtea transcripțiuni, când literatura corală este atât de imens bogată în opuri originale?

Din 6 piese, parte clasice, parte fragmente din opere, numai una a fost originală și anume „Cognovi Domine,“ și și acăsta a trebuit să o auzim când cu, când fără acompaniare, va să dîcă în mod neoriginal.

Trei piese, și anume: „Verdi Prati“, „Aria din chiesă“ și „Adio“ sunt în original scrise pentru o voce și acompaniare, ăr cele două finale din operă, despoiate de scenerie, joc dramatic și orchestră încă nu le putem numi originale.

Literatura muzicii corale pentru concerte este așa de bogată, încât nu este de lipsă se luăm refugiu la opuri cari nu sunt scrise pentru concert, și dacă voese cineva se propage pe un compozist, atunci se între în toate intențiunile lui, căci mai ales compozitori ca Haendel, Schubert etc. au știut ce voese, când au scris.

Acestea ale mele vederi, cari eu cu totă obiectivitatea le am spus dl Musicescu direct cu graiul, Vineri după amîzi în ziua de sf. Ilie, am ținut de datorință se le amintesc și aici.

Este de lipsă ca noi să ne cunoștem vederile, și în lucrările noastre, fie ele pe ori ce teren, se ne îndreptăm unul pe altul, ca cunoscându-ne greșelile, să ne putem feri de ele și astfel lămuriri se nișuim spre perfecționare, lucrând neconținut pentru progresul nămului nostru.

Ăr noi, românii de aici, salutând cu dragoste pe dl Musicescu în mijlocul nostru, îi mulțămim că ne-a dat ocaziune a-i ascultă bine disciplinatul cor, și la despărțire îl rugăm se continueze cu aceste excursiuni muzicale din an în an, ca propagator al artei noastre, și să se caie cele mai stră-

G. Dima.

Varietăți.

* (Incompatibilitate pentru profesori.) Foile din Budapesta împărtășesc, că dl ministru de culte și instrucțiune publică a emis o ordinațiune în sensul căruia profesorii și învățătorii dela școlile statului nu pot fi membri ai comitetelor administrative.

* (Serbarea de 450 ani dela aflarea tiparului.) Reuniunea de cântări de aici „Typografia“ a arangiat cu bine săra o producțiune musicală împreună cu joc în sala pavilionului dela „Hermannsgarten“. Serbarea a fost bine cercetată și publicul a rămas încântat atât de executarea precisă a diferitelor piese corale, cari au trebuit repetite, cât și de orchestră carea a întregit programul. Jocul, cu totă căldura cea mare, a durat până dimineața. Cu ocaziunea acestei serbări președintele reuniunii dl M. Fleischer într'o vorbire înțeleasă a arătat însemnătatea artei tipografiei.

* (Necrolog.) Ieremia I. Verzea, paroh gr. or. la biserica S. S. Archangeli din Satulung, președinte al comitetului parochial, asesor al scaunului protopresbiteral, membru ordinar al Asociațiunii Transilvane etc, în urma unor scurte suferințe, împărtășit fiind cu sf. taine, a încetat din viață astăzi la 20 Iuliu (1 August) 1890 orele 5³/₄ p. m. în etate de 61 ani.

Despre acăstă durerosă și ireparabilă pierdere se încunoscinteză toate rudeniile și amicii reșosatului.

Rămășițele pămîntesci ale scumpului decedat se vor ridica din locuința sa Duminecă în 22 Iuliu (3 August) orele 3 p. m. și se vor depune spre odichnă eternă în cimiteriul bisericii gr. or. din Satulung S. S. Archangeli.

Satulung, 20 Iuliu, (1 August) 1890.
Carolina Verzea, n. Gherman, soția; Valeriu, Titu, Emil, și Eugen, fii; Elena, fiică; Nicolae Muntean ginere; Silviu Muntean, nepot.

— Melania Perșinariu, după un morb îndelungat a încetat din viață în 19/31 Iuliu la 9 ore dimineața împărtășită fiind cu santele taine.

Despre acăstă ireparabilă pierdere încunoscinteză înțam adănc mîhnîți pe toate rudeniile, amicii și cunoșcuții reșosatei.

Rămășițele pămîntesci ale numitei defuncte se vor aședă la locul de odichnă Sâmbătă în 21 Iuliu (2 August) la ora 3 p. m. în cimiteriul bisericii Sf. Adormiri din Brașovul vechiu.

Brașov, 19/21 Iuliu, 1890.
George Perșinariu, paroh tată; Susana Perșinariu nasc. Scurtu, mamă; Valeriu, Aurel, Cornel, frați; Elena V. Lazar nasc. Perșinariu, Eugenia V. Saftu nasc. Perșinariu, surori; Vasile M. Lazar, inginer șef, Dr. V. Saftu, director gimn., cumnați
Fie i țeria ușoră și memoria binecuvîntată!

* (Reformă în ministeriul de honveți.) Foile din capitală aduc scirea, că în ministeriul de honveți se intenționează introducerea unei noue împărțiri de resort. Se vor face adecă și în acest ministeriu secțiuni principale și secțiuni de resort, după cum sunt în ministeriul de interne, de finanțe și de justiție.

* (Episcopul cel nou al Timișorei.) Foile sêrbesci din Neoplanta scriu, că episcopul din Bacica Basilian se va duce în zilele acestea de episcop al Timișorei, ăr diecesa dela Bacica, în lipsa de candidat, o va administră patriarchul în decurs de mai mulți ani.

* (Rezultatul tarifului pe zone.) După datele publicate referitoare la rezultatul tarifului pe zone, în decurs de 11 luni, se vede o diferență foarte mare față cu trecut, atât în ce privește numărul călătorilor cât și venitul realizat. S'a vîndut cu totul 11,176,775 bilete de călătorie, cu 7 milioane 104,578 mai multe, ăr venitul e cu un milion mai mult.

* Congresul medicilor s'a deschis Duminecă în 3 August n. cu mare solemnitate în Berlin. Congresul e cercetat de vre o 6 mii membri. Cu congresul stă în legătură și o esposițiune de științe medicale.

* Sinodul rusesc a făcut o colectă în țera în favorul muntenegrinilor. Din suma colectată, carea face 265,33 ruble s'au trimis arhiepiscopului din Muntenegru 160,000, ăr metropolitului din Belgrad 55,000 ruble.

* (Populațiunea Bucurescilor.) După datele statorite în urma numărării populațiunii din 26 Decembre 1889 sunt în Bucuresci 194,433 locuitori (în 1878: 177,646). Dintre acestia sunt: 137,448 români (74%), 17,044 jidani (9%), 11,222 unguri (6%), 10,424 germani (5³/₄%), 1711 greci, 1047 bulgari, 677 italieni, 666 francesi, 478 ruși, 450 prusieni, 308 serbi, 299 turci, 248 helvețieni, 145 belgieni, 112 englesi, și 3543 aparțin altor na-

ționalități. Cu tot numărul lor mic, stau între naționalitățile străine mai bine englesii și francesii și, împarte și italienii, pentru-că dispun de capitale și reprezintă case mari, precând germanii, între cari cei mai mulți austriaci, reprezintă industria în mic, ungurii sunt numai lucrători simpli și țileri.

* (Gimnasiul din Ploesci.) Gimnasiul din Ploesci — România — a avut în decursul anului trecut 378 scolari. Dintre acestia au fost promovați 114; corigenți sunt 111 și repetenți 152. Acest rezultat arată în deplină lumină pe puterile didactice și conducerea institutului. Numărul populațiunii orașului Ploesci: 7.465 capi de familie; 17.684 majori de ambe secsele; 16.790 minori de ambele secsele; în total numărul populațiunii e de 34,474. După naționalitate sunt 31,182 români și 3,292 străini.

Bibliografie.

În Brașov, editura tipografiei Alexi a ășit de sub tipariu din „Biblioteca de teatru“ broșura I „Vistavoitul Marcu“, comedie în 3 acte de Theochar Alexi. Prețul 20 cr.

Loc deschis*).

Un nou sistem de jurnalistică.

Sunt acum 22 de ani, de când am început și eu a folosi jurnalistică; dar, ce să fie, ce să nu fie destul atăta, că în 22 de ani n'am observat, mai ales în jurnalistică românească, ceea-ce — cu durere constat — am putut observă la organul de publicitate „Tribuna.“ Despre acest organ de publicitate așune să fie cineva aderent necondiționat al „Tribunei“, ca apoi în acest organ să pōtă calumnia și batjocorî pe ori cine și să pōtă scrie acolo neadevăruri cu coșarca, fără să se tēmă, că va fi combătut și dat de gol din partea celor atăcați. Ca să fiu bine înțeles, ăta cas concret! Pseudonimul „Teologul“ a scris în Nrii. 122 și 123 ai „Tribunei“ articolul „Cultura și Orientalismul“, despre carele are cunoștință și on. public cetitoriu al „Telegrafului Român“ din Nri 64 și 70 ai acestui organ.

Credeam, că cestiunea este deja finită, precum în faptă și trebuia să fie, pentru că s'a rezolvit în mod cavaleresc. Dar „Teologul“ acum ășit din păpușe sub numele de Romul Ciorogariu vine în Nr. 155 al „Tribunei“ și scrie un articol „Onōrea și Orientalismul“, în carele me atacă, precum îi place; me atacă astfel, încât, dacă atacul nu s'ar fi raportat tot la aceea cauză, pe care a finit-o juriul de onōre, eu ar trebui să cer dela atacătorul meu satisfacțiune necondiționată. Am abstat dela cererea de satisfacțiune din cauzele, ce se vîd mai la vale în articolul adresat cătră on. redacțiune a diariului „Tribuna“, care articlu urmēză aici:

Onorate d-le redactor al diariului „Tribuna“!

Te rog, în interesul purului adevăr, să binevoiesci a publică în foia d-tale observațiunile, cu care sub datoriu cătră publicul mare, în ceea-ce privește articolul „Onōrea și Orientalismul“ publicat în Nr. 155 al „Tribunei“ și provădit cu subscrierea dlui Romul Ciorogariu.

Fără să me dimit la istoricul cauzei ivite între noi, din îndemnul dlui Ciorogariu, întru deadreptul în mērit. Și despre ce a fost vorba?

Dl R. Ciorogariu, în amărăciunea sa“ a scris în Nr. 123 al „Tribunei“, între celelalte multe din cuvēt în cuvēt, că „locul acelor mari bărbați l'ocupă un om fără măcar o iotă de calificatiune formală, esamenul de maturitate din Blaș, atăta e tot etc.“

La aceste aserțiuni false și reūtițose, eu am trimis la on. red. a „Tribunei“ epistola de datul 14 Iunie n. a. c., în care am cerut, ca în restimp de opt zile să mi se spună cine este „Teologul“, pentru ca se restabilim adevărul pe cale onorifică. Mie, nici în cele opt zile, dar nici după aceea nu mi-s'a descoperit pseudonimul „Teologul.“ Ce să fiu făcut dară întru apărarea onōrei mele atacate? Am scris în Nrul 64 al „Telegrafului român“ cunoscuta declarațiune cătră „Teologul“, deore-ce n'aveam cu cine să stau de cărbă. La aparițiunea declarațiunii mele, dl R. Ciorogariu, personificându-se cu „Teologul“ și simțindu-se vătēmat, a cerut dela mine satisfacțiune cavalerescă, ceea-ce nici nu i-o am denegat, și care s'a finit prin verdictul juriului de onōre publicat în Nr. 70 al „Telegrafului român“ și prin declarațiunea mea publicată tot acolo.

Să însemnăm bine, că e vorba despre onōre!

Ată eu, cât și dl R. Ciorogariu am dat mandanților nostri declarațiuni pe cuvētul de onōre, că ne supunem la verdictul juriului necondiționat. Și ce a dis juriul? ăta ce!

„Că T. Ceonța pe lângă esamenul de maturitate din Blaș referitoriu la calificatiunea sa formală a produs și are în posesiune: 1. Absolutoriu dela facultatea filosofică a universității din Graz. 2. Documente de înscriere la facultatea filosofică a universității din Viena. 3. Atestat dela comisiunea ces. reg. a universității din Viena, care esaminează pe candidații de profesură gimnasială, prin care se adeverește, că a finit cu succes esamenul scripturistic domestic, și 4. Decret de întărire în postul de profesor ordinar și definitiv la institutul rom. ort. pedagogico-teologic

* Pentru cele publicate sub rubrica acăsta redacțiunea nu e responsabilă.
Red.

din Arad pentru matematică și științele naturale, în carele Venerabilul consistoriu plenar recunoște, că a satisfăcut tuturor formelor pretinse în concurs. A ășis apoi juriul, că R. Ciorogariu se o recunoște acesta și se o aducă la publicitate în colonele „Tribunei”, apoi se întrebe pe T. Ceontea, dacă mai susține și față de densusul epitetelor vătămătoare din „Telegraful Român”, și după aceea pôte avé loc satisfacțiunea cavalerescă.

În ce mod a recunoscut și a publicat dl R. Ciorogariu în „Tribuna” ceea-ce i-a impus juriul de onóre, binevoescă a se convinge publicul cel mare (căci la acela me adresez), comparând verdictul juriului publicat în Nr. 70 al „Telegrafului român” cu declarațiunea dlui R. Ciorogariu din Nr. 147 al „Tribunei”. Eu din iubire de pace am declarat în Nr. 70 al „Telegrafului român” că „s'a restabilit adevêrul etc.” deci nu susțin față de dl R. Ciorogariu cuvintele „laș” și „netrebnic” adresate cătră „Teologul.”

Cestiunea am privit o așa dară de încheiată, și cu atât mai vèrtos, cu cât că și mandanții mei mi au pus la dispozițiune următoarea:

Declarațiune.

Subscriții, ca mandanți ai dlui Teodor Ceontea în afacerea cu dl Romul Ciorogariu, declarăm prin această, că din partea dlui R. Ciorogariu în decurs de 48 ore dela aparițiunea rêsponsului dlui T. Ceontea din Nr. 70 al „Telegrafului român” apărut la 16 Iuliu st. n. 1890, mandanții pentru sulevarea pertractărei asupra modalităților, pe lângă care se i-se dea satisfacțiunea cerută dela dl T. Ceontea la 30 Iuniu n. a. c. și permisă din partea noastră în numele dlui T. Ceontea: nu s'au înfățișat, nici pe noi nu ne-au invitat, — drept aceea declarăm afacerea, încât privește pe dl Ceontea, de încheată, estradându-i totodată declarațiunea presintă.

Arad, 19 Iuliu st. n. 1890.

Sept. Sever Bocșan m. p.

Dr. Ioan Suciu m. p.

Dar după totea acestea ce se vedé?

Vine dl R. Ciorogariu și în Nr. 155 al „Tribunei” prin articolul seu „Onórea și Orientalismul” sulevéză de nou cauza și me insultă, dicénd: „Desavuat nu puteam fi, ci vine dl Ceontea, care a aflat adăpost în biserica părinților mei, și *pars pro toto* dá cu ciomagul în mine în Nr. 64 al „Telegrafului român” unde după chipul și asemănarea sa „laș” și „netrebnic” me numesce. Dice apoi dl Ciorogariu — cum îi place — multe de totea, la care eu n'am sê reflectez, căci și vor face datorința ceia, căroră le sună. Apoi după-ce și-a finit argumentele adauge:

„Lumina e, că eu sum autorul și nu acela, care nu se putea apêra pe acest teren, și că am spus adevêrul, când am scris, că dl T. Ceontea nu are cualificațiunea formală, căci întru adevêr îi lipsesce diploma de profesor etc.”

Eu n'am ășis despre dl R. Ciorogariu nici odată nimic în privința cualificațiunei d-sale nici material, nici formal, căci această este datorința superiorităților noastre. D-sale i-a plăcut sê afirmé despre cualificațiunea mea formală, etc. cum se scie din Nr. 123 al „Tribunei”. Când am cerut prin epistolă privată sê vină sê-l conving despre contrariul, dacă-voiu puté, atunci n'a voit sê se descopere, ci a mai preferit a ședé sub tufă, cređénd că voiu tăcé și acum, după-cum am fost tăcut mai an, când éráși un pseudonim me atăcase tot în „Tribuna” în privința administrațiunei fondului tipografiei diecesane. Despre mine însă a afirmat juriul de onóre, ceea-ce se scie din mai sus amintitul verdict. Mie însă sê-mi fie permis baram a face concluziune din premisele existente, conform legilor logice, pe care le-am învățat la facultatea filosofică a universității din Graz.

DL Romul Ciorogariu a susținut:

„Locul acelor mari bărbați îl ocupă un om fără măcar o iotă de cualificațiune formală, esamenul de maturitate din Blaș, atăta e tot.”

Juriul de onóre a constatat:

„T. Ceontea în privința cualificațiunei sale formale mai are pe lângă esamenul de maturitate din Blaș alte patru documente.”

Din aceste două premise urméză că:

„Nu este adevêrat, că eu n'am nici o iotă de cualificațiune formală, afară de esamenul de maturitate din Blaș; așa dară dl Romul Ciorogariu a susținut despre mine un neadevêr, și acesta a recunoscut-o, deși cam involuntariu — în declarațiunea publicată în Nr. 147 al „Tribunei”

Ce mai ășis acum dl R. Ciorogariu? D-sa ășis în Nr. 155 la fine că:

„Am spus adevêrul, când am scris, că dl T. Ceontea n'are diploma de profesor.”

Eu întreb, când a scris dl Ciorogariu această? Constată, că n'a scris-o niciei când, până aici în Nr. 155 al „Tribunei! Concluziunea logică éráși este, că dl R. Ciorogariu și aici a spus un neadevêr.

Abstragénd acum dela alte neadevêruri cuprinse în articolul „Onórea și Orientalismul”, étă că omul, despre carele juriul de onóre a demonstrat, că a spus neadevêr, când a susținut, că afară de esamenul de maturitate din Blaș n'am nici o iotă de cualificațiune formală, acest om, carele tre-când și călcând în picóire sentința juriului de onóre, căruia i s'a supus anticipative pe cuvênt de onóre și necondiționat, dicé acest om vine în Nr. 155 al „Tribunei” și — în cauza deja finită prin procedura îndatinată în cause de onóre — dicé, că „după chipul și asemănarea mea „laș” și „netrebnic” îl numesc”. Eu las în judecata imparțială a publicului celui mare dacă acum din nou vătămăt, tot în aceea cauză, pe care a finit-o juriul de onóre, poți cere satisfacțiune cavalerescă dela acest om, carele așa dicând consciu de cauză a susținut față de mine un neadevêr. Eu din parte-mi dechiar aici, că dl Romul Ciorogariu este incapabil de a-mi puté dá satisfacțiune cavalerescă, ceea-ce deci nici nu o cer, și nu o voiu cere nici când, scrie despre mine ce va voi și căte-i va plăcé.

Arad, 24 Iuliu, st. n. 1890.

Teodor Ceontea,
profesor.

Onorabila redacțiune a „Tribunei” în loc sê-mi publice articolul, imi rêspondé în posta redacțiunei din Nr. 160 astfelu: „Când dta ai publicat două declarățiuni în aceea și afacere în alta fôie, într'un cas chiar provocat fiind sê o publici la noi, ni-ai dat dreptul sê-ți refuzăm și pe a treia, pe care astăși și am retrimis-o.”

Eu sciu atăta, că ășis este pentru public, ér nu publici pentru ășis. Organele de publicitate sau trebuie sê fie esprime adevêrata opiniune publică, sau dacă nu, atunci sê se pacheteze și sê nu se mai numesce organe de publicitate, ci *organe de clică*.

Dar nu m'am adresat eu întâiu cătră redacțiunea „Tribunei” prin epistola privată de datul 14 Iuniu n. a. c.? Au nu onorab. red. a „Tribunei” a

fost, care în intervalul de opt ășis nu mi-a rêspons, deși i am alăturat timbrul postal cuvincios?! N'a-și fi scris eu în „Tel. Rom.” Nr. 64, dacă sciam pozitiv, cine este „Teologul”. Eu cu pseudonimi, nu corêspond, când îi ved, că cu intențiune rea afirmă neadevêruri. Am scris asadară în „Tel. Rom.” pentru-că sciam, că stând anonim în grația „Tribunei”, eu nu voiu află loc într'un jurnal, carele se giréză de parțial. După-ce odată am scris în Nr. 64 al „Telegrafului Român” a mea minte și pricepere ținea, că este corect a dá rêsponsul final éráși acolo; și de aceea am declinat a satisface provocărei d-lui R. Ciorogariu.

On. red. a „Tribunei” a aflat de corect, de cavaleresc și de imparțial lucru a dá loc în Nrul 155 dlui R. Ciorogariu cu articolul seu „Onórea și Orientalismul” și n'a ășis nici printr'o notă, că nu e de acord cu cele ce le scrie autorul acolo. A consimțit dară cu dl autor, când acela m'a atăcat prin pasagiul seu, ce se vede în articolul meu de sus, dar când eu am cerut sê-mi dea loc ca sê rectific, atunci a denegat de a-și impliní datorința, basindu se pre nota din posta redacțiunei, care notă n'are loc nici decăt, pentru că acum R. Ciorogariu m'a atăcat prin alt articlu, și nu mai mult pseudonim.

Fără sê mai întin-l vorba, constat că „Tribuna” nu este organ alopiniunei publice, ci este organul clicășilor de pretotindenea. Dacă sciam această mai de mult, nu-mi perdeam timpul cu această polemie, care este apriori provocată cu intențiune rea. Cine provócă atari polemii vedă ca sê fie în curat și cu sfêșitul, căci „böse Früchte trägt die böse Saat”! Ear potcașului d. R. Ciorogariu i spun și eu, că anonimitatea și pseudonimitatea în jurnalistică o susțin și eu, cu dl Atanasiu împreună, de acomodată, dar nu întru a lăți neadevêruri, ci tocmai spre apă-rarea și restabilirea adevêrului.

Arad, 28 Iuliu n. 1890.

Teodor Ceontea,
profesor.

Loterie.

Sâmbătă în 2 August 1890.

Viena:	44	84	90	53	14
Timișóra:	76	66	43	3	18

Bursa de Viena și Pesta.

Din 2 August 1890

	Viena	B.-pesa
Renta de aur ung. de 6%	—	—
Galbin	5 50	5,48
Napoleon	9 21	9,21
100 marce nemșeci	56 75	56,75
London pe (poliță de trei luni)	116,30	116,—

[393]

1—3

CONCURS.

Comitetul „Asociațiunei Transilvane pentru cultura română și literatura poporului român” din despărțémêntul Sas-Sebeș, pe basa conclusului luat în ședința sa ținută în 31 Iuliu st. n. a. c., escrie două stipendii à 40 fl. pentru studenții gimnasiali miseri din acest despărțémênt, cu termin de 20 ășis dela prima publicare.

Suplicanții au a-și trimite rugă-rile lor provêdute cu documentele necesare la adresa dlui Ioan Oncescu, cassar al despărțémêntului în Rêhéu p. u. Sz. Sebes.

Sebeș, în 1 August, 1890 n.

Daniil David,
direct. desp.

Ilie Moga,
not. comit.

Nă. 369.

[390] 2—3

CONCURS.

Pe basa ordinațiunei Veneratului consistoriu archidiecesan de datul 5 Martiu 1890 Nr. 1339 Plen. se escrie prin această concurs pentru ocuparea postului de protopresbiter gr. or. al tractului Murêș-Oșorheiului, cu termin de 30 de ășis, socotit dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Ale parochului în parochia centrală de a III-a clasă din Murêș-Oșorhei.

2. Ale protopresbiterului, care stau din paușalul de cancelariă din fondul archidiecesan „Rudolfu,” dic-tacsele ce incurg pentru ședulele de cununie, pentru visitarea parochiilor tractuale, pentru procese divorțiale și pentru alte speciale funcțiuni protopresbiterale, în fine din ajutoriul anual din partea Veneratului consistoriu ar-

chidiecesan pentru ameliorarea dotațiunei protopresbiterului — paroch din Murêș-Oșorhei.

Concurenții au se documenteze cualificațiunea prescrișă în conclusul congresual Nr. 111 din anul 1888.

Concursele instruite cu totea documentele necesare conform legilor bisericeii în vigóre, sê se substêrnă Veneratului consistoriu archidiecesan gr. or. în Sibiu, avênd concurenții a alătură totdeodată și căte o tabelă de cualificațiune după rubricile indicate în regulamentul congresual din 1888 pentru procedura la alegere de protopresbiter §. 12.

Murêș-Oșorhei, din ședința comitetului protopresbiter gr. or. al tractului Murêș-Oșorheiului, ținută la 25 Iuniu, 1890.

Nicolau Măneguțiu, Andreiu Pop,
președinte. notariu ad hoc.

Nr. 4184 Plen.

Concursul acesta se apróbă și se dá spre publicare pe lângă insemnarea, că terminul concursual de 30 ășis se începe cu ășis ce urméză după prima publicare a concursului în fôia archidiecesană „Telegraful Român.”

Sibiu, din ședința plenară a consistoriului archidiecesan, ținută la 2 Iuliu, 1890.

Consistoriul archidiecesan.

Nr. 61

[392] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea unui post de profesor la gimnasiul public român gr. or. din Brad cu specialitatea: limba magiară și latină și literatura; eventual limba română și latină și literatura.

Sê escrie concurs cu termin de 30 ășis dela prima publicare.

Salariul anual împreunat cu acest post, dacă concurenții au censura, e 800 fl. și decenalele de căte 100 fl.; în lipsa de censura însă salariul este de 600 fl.

Concurenții își vor adresă petiții unile lor cătră comitetul gimnasial, instruite cu următoarele documente:

a) că sunt români de religiunea greco orientală;

b) că au purtare bună;

c) că au cualificațiunea prescrișă de art. de lege XXX din anul 1883 §§ 30 și 61, în combinare cu dispozițiunile bisericeii relativ la cualificațiunea profesorilor dela institutele me-dii confesionale.

Comitetul reprezentanții gimnasiului public român gr. or. din Brad.

Brad, la 4 Iuliu, 1890.

Vasilu Dămian,
președinte.

Nr. 302.

[388] 3—3

CONCURS.

În scopul îndeplinirei defnitive a postului învêțătoreș vacant la școla parochială gr. or. din parochia Șuramare, prin această sê publică concurs cu termin de 30 de ășis dela prima publicare a acestui concurs în fôia archidiecesană, „Telegraful Român.”

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. 200 fl. în bani dela popor prin repartițiune.

2. Cuartir natural, 2 încăperi în edificiul școlei, și

3. Lemne de foc după trebuințe

Repartițiunea în bani se va încassa prin direcțiunea școlară locală, și anume: la înmatriculare dela fie-care

elev căte un floren, érá restul în două rate: una la 1 Ianuariu și a doua la 20 Aprile.

Dela concurenții, pe lângă cualificațiunea generală prescrișă, se cere, ca sê fie bine esercitați în cântările și ritualele bisericeșci, fiitorul învêțătoreș deobligat fiind a ținê strana la serviciul divin Dumineca și sêrbătórea.

Cererile concursuale instruite cu documentele prescrișe, sê se adreseze la subscrișul sub durata terminului indicat.

În conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Sibiu, 6 Iuliu, 1890.

Ioan Hannia,
adm. protopopesc.

Nr. 267.

[389] 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea postului de paroch din parochia de clasa a III-a Blășeni-Plaiu sê escrie pe basa venerabilei resoluțiuni consistoriale dto 25 Aprile 1889 Nr. 2239 B. concurs cu termin de 30 ășis dela prima publicare în „Telegraful Român.”

Venitele satorite în sinodul parochial dela 1 Iuliu a. c. dau în total suma de 409 fl. v. a.

Concurenții au a-și substerne cererile lor în terminul deschis, instruite conform lezei, subsemnatu'ni oficiu protopresbiteral.

În conțelegere cu comitetul parochial. Oficiul protopresbiteral gr. or. al Za-